

НАРОД

БРОЈ 15 ЛЕПТА
Рукписи се не враћају.
Огласи и белешке враћају се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

«Народ» излази сваког дана по штатарији се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

ПОСЛЕ КАПИТУЛАЦИЈЕ

Отпор немачких и аустроугарских трупа на територији, заузетој од стране Бугара, нарочито сада после капитулације Бугарске, има велику значајност. Коначно има чиста војничка, у толико више значајности и једну акцију са опсежним политичким циљевима.

Капитулација Бугарске сама по себи јесте снажан удар за централне силе и кад не би била од великог утицаја на држање и саму Турску. Али овако у свом двоструком дејству она значи за Немачку пораз целог једног политичког система за будућност, поред војног пораза Бугарске у садашњости.

Нема сумње да ће централне силе све учинити што им је у моћи да умање колико толико последице бугарске капитулације. То се, унеколико, потврђује и вестима нашег Ратног Пресбирија, према коме «Н. С. Преса» вели: «Да централне силе узимају озбиљније мере да организују нови фронт и сачувају пут Ниш—Софија.»

За те своје намере централне силе ће покушати да ангажују и већи број агената, којима би се повериле разне функције. Док ће се једни трудити, да у самој Бугарској изазову протесте, докле ће други бити употребљени ради уверавања, да ће се одредбе капитулације стриктно извршивати.

Међ првима се већ појављује генерал Жеков, главнокомандујући бугарских трупа. Негово бављење у Бечу

Колежу дуго предавање о балканским стварима. Говорник је најпре поменуо, како се некада мислило да балкански фронт има више политичку него ли војничку важност. Чак их је било и то много, који су саветовали, да се потпуно напусти ратовање у Македонији. Али данашњи догађаји показују велику важност фронта.

Затим је говорник жестоко напао идеју да Бугарска уђе у групу Споразума. «Немогуће је — каже он — да ми примимо у ваш велики савез један од најиздајничкијих народа, народ који је напав своју добротитељицу, Енглеску и своју

ослободитељицу, Руску. На жалост, доказано је да су погрешни били наши стари појмови о Бугарској. Бугарска, не само што је радила на томе да спречи уједињење Србије са Југословенима, као и уједињење Јелинства, већ је она чак хтела да наметне своју хегемонију на Балкану, да се рашири на четири мора и да доведе заједничке границе са Аустро-Угарском.

И да би оправдала свој савез са централним силама, она је изнала нову теорију о свом монголско-татарском пореклу. Било би непојмљиво говорити о територијалним уступцима Бугарској.»

Лондон. — Из Беча јављају, да су се догађаји развијали таквом брзином, да су аустро-угарске трупе, које су ушле у Бугарску, на првом месту биле принуђене, да штите аустроугарске војне и дипломатске мисије.

Амстердам. — Бивши бугарски генералисим, генерал Жеков, за време свог боравка у Бечу, дао је ове изјаве дописнику «Берлинер Тагеблат»: «Бугарски пораз у Македонији треба у првом реду приписати тешкоћама око снабдевања. Али одлука, коју је донео Малинов, гора је од војничког пораза. Ја сам рекао Малинову, да се ја не слажем са овом одлуком. Наши савезници шаљу доста појачања, да се успостави наш војнички положај. Ја сам јавио Хинденбургу и фон Арду да ћу се вратити у Бугарску као војник и савезник.»

НА БАЛКАНСКОМ ФРОНТУ

Коминике Савезничких армија на Истоку

Солун. — У Албанији, и поред страшних кише, француске су трупе напредовале, упркос огромних тешкоћа, које је природа земље изоставила непријатељској заштити. Потискујући непријатељске снаге, јако наоружане митраљезима, на 22 септембра дошле до Дризе, у долини

У ПАЛЕСТИНИ

Нема никакве промене у општој ситуацији у Палестини и Сирији. Северно и западно од Дамаска енглеска коњица чисти територију и задовољава је у овом крају нових 15.000 заробљеника.

У ТУРСКОЈ

Париз. — Према поузданим информацијама, најаву, које је учинила турска влада после одлука ратног савета да ће Турска наставити рат, немају велике важности, јер су нарочито објављене да би се спасла ситуација.

У БУГАРСКОЈ

Берн. — Из Софије: Социјалистичка странка објавила је проглас, чије главне тачке гласе: «Социјалистичка странка енергично помаже владину одлуку о примирју и остале верни принципи логичног закључења мира. Осуду сваки анархистички покрет, сматрајући да ће се само на тај начин одвратити сваки конфликт, опасан за независност Бугарске.» Странка тражи од

војске да остане јака и да буде хладнокрвна. Позива бугарски народ, да брани уставне гаранције, пошто је уверена, да би сваки акт против мира и ових гаранција могао довести земљу до потпуног расула.

Берн. — Бугарска агенција јавља, да се аграрна странка у Бугарској, која је до сада била повољна, обновљива и решила, да ће употребити све мере да одржи ред у земљи и да о

скоро сви шефови странака, сем Енвер-паше, дискутују питање предлога за мир, јер знају, да је постојећа, коју Берлин обећава, веома проблематична. С друге стране они увиђају опасност која им прети од скорог даљег наступања савезничких трупа на Балкану и од енглеских победа у Палестини.

СТАЊЕ У НЕМАЧКОЈ

Амстердам. — Раније је објављивано о повећавању криминалних дела у Немачкој. Славне се тако погоршало, нарочито у Минхену, да је војна команда у Баварској одлучила, да се свако лице које није запослено, а нема сигурних прихода одмах упусти на пољске радове.

Ово је већ почело да се примењује. И неважне последице жене упућују се насилно исто тако на пољске радове. Сличне мере предузете су према свима Циганима којих има врло много у Немачкој.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Лондон. — Немачки војни критичар Арден признаје у једном чланку у «Берлинер Тагеблату» да енглеско-белгијска офанзива на северном сектору савезничког фронта произрок је тешку узнемиреност код Немаца.

Исти критичар такође опажа, да је ситуација на северу источном делу француског фронта далеко од тога да буде задовољавајућа.

Париз. — У битци 16 септембра белгијска војска пробрала немачки фронт и постигла сјајне успехе. Цела је ова француска земља у овој годишњој сезони пространа мочара. Сува потоци, канала или руне направљене од грата пуне су воде. Све тога Немци су у овом пределу нагомилали бетонирание заклона и узврдили велики број мајура.

Најзад, намећу Бизинге

и Бискупти простире се шума Хутхелст, која је била право утврђено поље, испреплетено живама и чичичано митраљезима. И против свих ових препрека, које је нагомилала природа и непријатељ, јурирала је белгијска војска са давним налетом.

Немци, изненађени, поустигли су на први удар. Белгијска војска са великом хитрином у маневрима, заузевши прве положаје, напредовала је нагло преплавујући центре отпора, и тражећи свуда слабе стране, уништавајући елементе који су се опирали њиховом наступању.

Узалуд су Немци после првог истрепања, покушавали да против напредовања одбегну Белгијанце или бар да зауставе њихово напредовање. Пошто су предпрели крваве губитке Немци су били принуђени да побегну ка истоку, из-

ФЕЛТОН

АНРИ ЛАВАН: СТРАХ ОД СМРТИ

За време мога њаковања у Латинском кварту ручавао сам и вечерао обично у једној малој гостионици, на горњем крају Булевар Сен Мишел.

Од њега дознадох да

ра — и одговарао, дубоко уздихнувши: «Шта ћете!» Затим би ућутао, са укоченим погледом управљеним на она која било предмет, са мислима изгубљеним у даљину.

Једне вечери кад изађосмо заједно, он ме изненада упита: — Хоћете ли до мене на мали разговор? Ја примих понуду. Он призва фијакер и даде му адресу, Јелисејска поља.

Ућосмо. Пошто смо успели уз једне широке степенице и прошли кроз неколико соба, чији сам раскош у густој помрчини приметио по веома дебелим ћилимима и густим и тешким завесама, које нас у пролазу удараху по лицу, ми се зауставимо пред једним вратима. Све докле ме је водио, држећи ме за руку. Он се заустави, упали лампу и пошто ме пропусти, он ми рече: «Ево, ово је моја соба.»

Ја се бејаш запрепастио. Изгледало ми је као да је дивна и заносна каролија 18 века са својим кокетним и узбудљивим стилом, са својом фриволном слободом, управљала украшавањем ове собе.

— То је све због једне идеје, која се усудила овде — показујући прстом на чело — која ни да макне. Ту је непрестано.

Затим се наведе к мени и ухвативши ме за плећа он ми прошепта једва чујно као да се стиди својих речи: «Војим се смрти.»

— Свршиће се —

ШАЛА И ЗАБАВА

Одговарајућа улога — Шта радите до деце? — Играмо се, тата, док тора! Ја прегледам, а Вера! Па њен шапопис не може нико читати! — Па баш за то тата! Разумљиво... Знате ли језике драги пријатељу? — Наравно — ја знам да неумем на свима језицима на свету — ја сам зна-те шофер! Савна у будућности «Твоја брањавска неће се валда збуњити противривлосима државног тука-оца?!» — «Боже сачувај!» — та она је негова пуцалица! Заслужила назива. Он: «Мено ми је то домаћинство! Хтео сам давам да очистио флаку на лампу а у кући ни једна бел-зница! Она: «Тако ти и треба! Кад сам те ја молила, да ми за рођен дан купиш аутомобил, ти ниси хтео!»

прве и друге по-које.

У неде истога дана Белгијанци су избили на линију Диксид, Зорон, Терест, Стаденберг, Веструазбеке, Муреледе. Ова су места била пала у белгијске руке. Тога су дана Белгијанци забили 6000 заробљеника и 130 топова. Ови су се успели наставити сутрадан 17 септембра следећих дана у вези са француским трупама. Белгијанци су заузели Штаден и пресекали комуникације између Рулера и Менана.

У вече 19 септембра они су били пред Рулером и непријатељ се очајно држао. За неколико дана Диксид и Ипр су били потпуно ослобођени. Белгијска и енглеска војска напредовале су 14 километара на фронту од 40 километара. Укупан број заробљеника достигао је 10.500, од којих 200 официјара. Пали је 350 топова, 200 рововаца и 600 митраљеза.

ПОСТВЕНО ПРИЗНАЊЕ

Црих. — Интересантно је шта пише вођа баварског Центра Пихлер у »Донау Цајтунгу« о садашњој ситуацији. »Приближујемо се крају — каже католички посланик — Наши савезници хоће да сврше сасвим. Бугарска нас напушта, у Аустрији изазива незадовољство немачка тврдоглавост која се противи аустријској солацији пољског питања; Турска више не верује у успех. Она подлиже све наде у расположење Енглеске и на да се чак да ће на Кавказу надокнадити што изгуби у Арабији и Месопотамији. Наши савезници траже да им положимо рачуне.«

ПОСЛЕ ПОРАЗА

Берн. — »Франкфуртер Цајтунг«, враћајући се на ситуацију у Бугарској, пише: »Резултати бугарске капитулације су веома тешки. Али централне силе не могу остати индиферентне пред свршеним чином. Ако Бугарска положи оружје, централна ће Европа морати популати правину која ће настати. Споразум се вара, ако

мисли да ће моћи без муке да се дочепа пута који води за Цариград. Није дакле немогуће да Бугарска постане поприште будућих операција. Очевиђно је да ситуација постаје врло критична за Немачку и њене верне савезнике. Али нека се Споразум не вара: ми нећемо одустати од својих циљева.«

ЈЕДАН ОБРАЧУН

Париз. — »Словенски Народ« доноси ову ноту: »Аустријска влада растура у војсци брошуре, против руских бољшевика. Ове брошуре, штампане о државном трошку, у првом реду се деле словенским војницима. Незавална Аустрија! Ко ти је вратио Черновицелу Буковину и Галицију? Ко ти је вратио твоје трупе, милионе људи, које су твоје слашни генерали поверили твоме непријатељу?

Зар су криви бољшевици ако велики број бивших војника двојне монархије хоће и даље да остану заробљеници у Русији и ако други, Чехословаци, задовољни што нису више аустријски војници, хтели су да буду војници против Аустрије? Зар су криви бољшевици што је маса незадовољника рачуне царевине усвојила њихова начела? Незавална Аустрија!

У АФРИЦИ

Лисабон. — Званичан коминики афричких трупа јавља, да су врло значајни непријатељски одреди, који оперишу у Мозантику под командом немачког официјара Штургунбурга, напали у пределу Каргукала. У току жестоке борбе, која се развила, Немци су претрпели тешке губитке и били принуђени да се повуку и напусте положаје.

РАЗГОВОР ГЛАДНИХ

Амстердам. — »Телеграф« дознаје, да су због смањивања оброка у Немачкој, социјалисте упутиле интервјуу општинском одбору вароши Берлина. Социјалиста Кобленцер

изјавио је, да је оброк сасвим недовољан, јер поврће не може да замени месо; пасуљ и обично је апсолутно немогуће наћи. Рибе и меса има у неколико дана, и може се тек после дугог чекања врло мало купити.

Социјалиста Хинце протествовао је због повећања цена хлеба. Изјавио је да је услед небрижљивости иструрело 5000 тона кромпира. После ове изјаве публика са трибина почела је да протестује. Хинце је за овим изјавио, да је век време, да се рат заврши.

ЈЕДИНИ ОДГОВОР

Рим. — Универзитетски професор у Падови, Кастро, коментаришући у једном немачком махичаријама на мир, пише: На непријатељску пропагандистичку кампању треба једнострано овако одговорити: »Мир ће бити закључен, када правда буде учињена. А правда ће бити учињена довраћеном одога дана, кад право народа буде потпуно успостављено са: 1) капањем крикиса; 2) ослобођењем поглавних народа; 3) повраћањем о својених земаља; 4) накнадом штете; 5) гаранцијом да се више неће чинити нови злочини. Само тада ћемо имати прави мир и мираштво са мо примирје.«

ПОЉАЦИ У АМЕРИЦИ

Париз. — Председник Француске Републике доко је из Чикага телеграмом, »Конгрес, на коме је заступљено четири и по милиона Пољака из Сједињених Држава и Канаде, изјављује дубоку захвалност Француској због рада на остварењу једне велике и независне Пољске, као због декрета којим се дозвољава организација пољске војске у Француској и признавање пољског народног комитета.«

ИЗ РУСИЈЕ

Базел. — Из Москве долази уверава, да није још никаква одлука донета у погледу енглеског консула Локарга, и његових сарадника, који се још увек налазе у затвору.

ЛО ПРИМЕРУ БУГАРСКОЈ

Лондон. — И поред јавних изјава извесних политичких избора, политички кругови који су још обавештени и који посматрају развој ситуације у Турској мисле да после кинија Турца да је дуго моћи да дије ттора.

Турска још није ништа званично предлозила, али сам ток догађаја сведочи да ће ранје или касније Турци следовати примеру Бугарске.

Говори се чак о много озбиљнијим стварица на рачун Централних Сила. Ако су нека обавештења тачна, вероватно је да ће се у скорој будућности извршити и војничка одвајање Угарске од Аустрије.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

БРАЗИЛЦИ И ПУЊОЦИ. — У претходних 23 сата. — У пределу северно од Сен Кангеза француске трупе после подне извршиле резне локалне операције да би побољшале своје положаје. Број заробљеника, који смо забили за 24 сата, износи 700.

НА РИСУ, француски војници једним жестоком и тврдоглавим нападом моментално повратили село Сент Етиен, које су французи мало затим поново заузели и на њему борби стигли на линије Пон Фарже. Французи су одолели, на два места, вероватно прелаз реке у пределу између Шено-Французи су заузели Берно — Вашигтон од 12.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

У току јучерање борбе у близини Обаншел-о-Бва забили смо 400 заробљеника. Јуче после подне, једна нација патрола, на сектору О-

них Сила. Ако су нека обавештења тачна, вероватно је да ће се у скорој будућности извршити и војничка одвајање Угарске од Аустрије.

ПРОМЕНЉЕН ТОН

Париз — Мадридски лист »Ел Импарџиале« пише поводом оцазиве за мир: »Прерава које су централне силе претрпеле у августу, уздрвали су јавној мисли немачку страну. То се врло добро види из тога политичких говора, који је потпуно променљен. Поборници једног мира поравнања све су у већем броју. Али треба доре свега, врећа мисаљу Шајдеманна, сломати пруска милитаризам. А да би се ово успело, треба пре свега потпуно пробити Хинденбургову линију.«

Дневне Вести

МИНИСТАР УНУТРАШЊИХ ДЕЛА Мивистар Унутрашњих Дела г. Љубомир Јовановић допутовао је синоћ у Солун.

Јучеро смо једном успешном операцијом наклали двојице на фронту од 6 км. северно од Шарке, заузеле овеа Бијаш Сен Ваот и Оун, забили смо отинау заробљеника и више митраљеза. Било је борби патрола северно од Шено и северно од Обаншел-о-Бва. Наше су трупе напредовале на овим двома тачкама.

АМЕРИЧКИ КОМИНИКЕ

Наше су трупе истерале непријатеља из Шатела и Шегей, и савладавши његов отпор заузеве нове, који доминирају западно од Ере. На осталим секторима наших трупа ништа важно.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ. — У Албанији. — У приморској зони наше су трупе продужиле наступе, ка доњој Шкумби долазећи у сукоб са непријатељским патролама и задобивши заробљеника. Северно од Берата наше прет-

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Лондон. — Саобраћај на железничкој прузи Беч-Цариград, према извесним обавештењима, прекинут је.

Париз. — Рајтерова Агенција јавља, да још ничег позитивног нема расположењу Турке. Вероватно је да Турски цео приступити никакој дефинитивној одлуци док не сазна намере централних сила, с обзиром на садашњу ситуацију.

Вашигтон. — Записано је преко 100.000 лица да организује у Сједињеним Државама пропаганду за четврти зајам слободе.

Лондон. — Један члан владе изјавио је, да су Савезници учинили велики напредак у изради тенкова и да непријатељ неће никада моћи да их у томе стигне, пошто нема сировина.

Лондон. — Бољшевички амбасадор у Лондону Личвинов спутовао је за Русију са педесет својих сугародника.

Вашигтон. — Ратни савет америчког Црвеног Крста проучио је питање помоћи, која се има дати цивилном становништву Француске. Предвиђен је кредит од 250 милиона франка од краја ове године.

Рим. — Цела штампа одушевљено поздравља сјајне и горде изјаве министра председника Орланда у парламенту, признајући им пуну искреност и узвишеност. »Борнале д'Италиа« пише, да цела земља мора да избегава сваку илузију и да одржи чврст дух за наставак рата, док непријатељ не буде заморен у својој вољи, да преваром задобије мир. »Трибуна« каже,

ходајце, сломивши пор непријатељских штитница, прешле Деволи и настављају ступање ка Едбасану. Забиле су заробљеника и митраљеза. Берату смо нашли неке депос муниције 2500 пушака.

НЕМАЧКЕ СПЛЕТКЕ

Лондон. — Нови немачки канцелар принц Макс, изјавио је пре три дана у Рајхстагу, »Овлашћен од свих фактора у царевини, као и од наших савезника, упутио сам у суботу председнику Вилсону ноту у којој сам тражио, да он узме у своје руке питање о миру и да ступи по овом питању у додир са свима зарађеним државама.«

Лондон. — Канцелар Макс изнео је ове услове: обустава непријатељства; обновљење Белгије и накнада оштеће; организовање Алзаса и Лорена на федеративној основи; и повратак свих колонија.

ПОДЛИСТАК

МАРКИЗЕТА

— Роман од Фелисиана Шансора — 29

И упрок одржатности према ономе што је гадио а што је она иначе вршила, Лијана се и даље подивала своје брату за све према док је био код куће, чим би јој он то тражио, односно боље речено, свакога дана. При свем том она је горко плакала због родоубијенија, које су њих двоје посведнени вршили и очекивање са највећим нестрпљењем онај младеног брата у свој пуц, као ослобођење од једног страховитога сна, који је и сувише дуго трајао.

бодна и поче мислити на ујају, сматрајући, да ће јој она бити за будућност најбоља гаранција против њеног брата. Међутим не беше рачунала са једном могућношћу, са несрећом која је снаје и којој не беше више лека; она приметити да је трудна. Пре но што ће се и приметити њена трудноћа, Лијана, сна очигина, напусти родитељски дом и дође да се скриве у Паризу, тамо где је нико неће моћи пронаћи и познати. Она роди мушко чедо, које је после неколико дана умрло. Својим родитељима се не беше јавила. Тада из крвних и потпуно слободна; њен о